

Sygn. akt IV KO 33/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **K. H.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 20 kwietnia 2022 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w B.,
zawartego w postanowieniu z dnia 14 marca 2022 r., sygn. akt IX K (...),
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P..

UZASADNIENIE

K. H. został oskarżony przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. o popełnienie przestępstw kwalifikowanych z art. 190a § 1 k.k. i art. 193 k.k. i art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz art. 216 § 1 k.k. na szkodę M. S. i M. S..

Postanowieniem z dnia 14 marca 2022 r., sygn. akt IX K (...), Sąd Rejonowy w B. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem w trybie art. 37 k.p.k. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu Sąd wnioskujący podał, że pokrzywdzona M. S. jest sędzią Sądu Rejonowego w B.. Powołując się na m.in. na orzecznictwo Sądu Najwyższego w przedmiocie art. 37 k.p.k. podniósł, że sytuacja, gdy sędzia sądu właściwego do rozpoznania sprawy jest jednocześnie pokrzywdzonym, uzasadnia realizację przesłanki „dobra wymiaru sprawiedliwości” z art. 37 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie, dlatego też Sąd Najwyższy postanowił przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P..

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstąpienie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Chodzi tu o okoliczności, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania tej sprawy w sposób obiektywny (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 2021 r., IV KO 163/21, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2021 r., III KO 92/21).

Wśród okoliczności uzasadniających skorzystanie z instytucji z art. 37 k.p.k. słusznie wskazuje się na sytuację, gdy sędzia sądu właściwego lub nadzrędnego jest uczestnikiem postępowania, np. pokrzywdzonym (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2022 r., I KO 10/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 grudnia 2021 r., V KO 94/21; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2007 r., IV KO 3/07; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2005 r., II KO 22/05).

M. S. jest sędzią Sądu Rejonowego w B. i jednocześnie pokrzywdzoną w niniejszej sprawie. Po wpłynięciu aktu oskarżenia przeciwko K. H. do Sądu Rejonowego w B. sprawa została wylosowana do przydziału SSR E. M. (k. 98). SSR E. M. złożyła oświadczenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k. uzasadniając je znajomością towarzyską z sędzią M. S.. Na mocy zarządzenia Przewodniczącego Wydziału (k. 100) przedłożono akta sprawy Prezesowi Sądu Rejonowego w B. celem rozważenia zasadności uruchomienia procedury zmierzającej do ustalenia, czy nie zachodzą przesłanki wyłączenia także innych sędziów. Z odebranych od sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym w B. oświadczeń wynika, że 41 sędziów złożyło wniosek o wyłączenie z uwagi na znajomość z sędzią M. S. lub orzekanie z nią w tym samym Sądzie albo samo oświadczenie o znajomości z nią, 2 sędziów wskazało, że nie zna SSR M. S., a sama zainteresowana podniosła, że sprawa dotyczy jej bezpośrednio (k. 105-113v). M.in. z oświadczenia SSR N. S.

wynika, że SSR M. S. pełniła funkcję Przewodniczącej X Wydziału Cywilnego. Według aktualnych informacji zawartych na stronie internetowej Sądu, sędzia M. S. została delegowana do Sądu Okręgowego w B.. Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2022 r., IX K (...), Sąd Rejonowy w B. wyłączył od rozpoznania sprawy 37 z 41 sędziów, którzy złożyli oświadczenia o wyłączeniu (k. 116).

W sytuacji, gdy sędzia sądu właściwego, orzekający aktualnie w sądzie nadrzędnym, jest pokrzywdzonym przestępstwem, dobro wymiaru sprawiedliwości uzasadnia przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k. Pozostawienie tej sprawy we właściwości Sądu Rejonowego w B. mogłoby wzbudzać zarówno u oskarżonego, jak i u postronnego, obiektywnego obserwatora, uzasadnione podejrzenie, że nie będzie miało miejsca jej obiektywne rozpoznanie. Przekazanie sprawy do innego równorzędnego sądu, funkcjonującego przy tym poza okręgiem Sądu Okręgowego w B., eliminuje ewentualne zarzuty co do braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy.

Z uwagi na powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.